

АНАЛІЗ АКТУАЛЬНИХ ПОТРЕБ СПОЖИВАЧІВ ПОСЛУГ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ У ІТ-ГАЛУЗІ

В Україні існує два глобальних ринки ІТ-освіти. На одному діють вищі навчальні заклади, що видають випускникам дипломи державного зразка, які надають значні переваги при працевлаштуванні. Другий ринок – курси професійної ІТ-освіти, що видають випускникам сертифікат, який не має юридичної ваги; цінність таких курсів – у структурованій інформації, яка дозволяє як отримати знання за спеціальністю «з нуля», так і підвищити існуючу кваліфікацію. Підприємства на кожному з цих ринків задовольняють різні потреби споживачів. Стосовно студентів ВНЗ, спільнотою DOU було проведено анкетування дипломованих ІТ-спеціалістів [1]. За результатами виявилось, що 59% респондентів пішли до ВНЗ, щоб навчитися працювати із інформацією. Натомість, послуги курсів направлені на те, щоб швидко і стисло подати лише інформацію, не навчаючи її обробляти. Щоправда, частина цих же людей (54%) відповіли, що бажають отримати в університеті не тільки абстрактну структуру, а й практично корисну інформацію за фахом. Для цієї частки споживачів інформація в університетах відходить на задній план, поступаючись програмам навчання актуальних спеціалізованих курсів.

Також виявилось, що 38% респондентів вказали в анкетах, що навчаються для отримання диплому, як формального документу про профільну освіту. Більшість з них вже досконало володіють знаннями з навчальної програми та самі можуть викладати курс. Тобто 38% студентів взагалі не цікавить якість освіти. Цей факт призводить до того, що більшість викладачів не мотивовані до навчання студентів. Натомість, якщо аналогічно будуть діяти підприємства, які не видають нічого крім знань – вони досить швидко втратять клієнтів та будуть витіснені з ринку більш відповідальними конкурентами.

Для значної кількості опитуваних важливі соціальні аспекти – пошук друзів та однодумців (37%) та вміння працювати в команді (26%). З одного боку, навчання в університетах зазвичай формує більш тісний зв'язок між людьми, ніж курси. З іншого, зважаючи на стан сучасної освіти та невмотивованість викладачів, знайти однодумців дійсно прогресивному спеціалісту простіше на курсах, куди із 100% вірогідністю приходять студенти, зацікавлені у спеціальності, а не в отриманні формального документу.

Також вагомий відсоток юнаків навчається із метою уникнути призову на строкову військову службу (19% респондентів із загальної кількості опитаних обох статей). Цю потребу ніяким чином не задовольняють курси. Але всі вищезазначені проблеми впливають із розподілу студентів на групи, тоді як існують загальні проблеми, актуальні для всіх студентів одночасно. Перш за все, в кожного студента є потреба в комп'ютерах, які б відповідали критеріям використовуваного в навчанні програмного забезпечення. І це обладнання досить недешево; мінімальна стаціонарна (не ноутбук) конфігурація для роботи, наприклад, з останніми версіями After Effects, на сьогоднішній день коштує близько 45000 грн. Таких комп'ютерів немає в більшості навчальних закладів у достатній кількості, що фактично не дозволяє навчати студентів за актуальними програмами, і нівелює всі переваги університету, бо при наявності інструментів для практики лише вдома студенти мають можливість лише до самонавчання. А крім апаратного забезпечення для роботи потрібне ще й програмне, яке потребує обов'язкової реєстрації та оплати за користування. Стандартний пакет відеоредакції та дизайну від того ж Adobe, наприклад, коштує близько 1.5 тис. грн. на місяць [2]. Звісно, існують спеціальні версії Creative Cloud для студентів – вони значно дешевші, але накладають деякі обмеження, що не дозволяють використовувати програму в комерційних цілях. Такий студентський пакет коштує вже близько 600 грн/міс, але є нюанс: він надається компанією лише студентам офіційно афілійованих закладів, що отримують партнерський статус в Adobe. За аналогічною схемою сьогодні працює більшість великих розробників програмного забезпечення, але серед

українських акредитованих ВНЗ майже не представлені партнери популярних розробників, окрім, хіба що, львівського IT Step University, що є суб-брендом КА ШАГ. Враховуючи те, що процедура отримання партнерського статусу не є складною, і потребує лише погодження керівництва закладу, можна зробити висновок: студентські потреби не враховуються більшістю ВНЗ IT-сегменту.

Виходячи з даних вступних кампаній, приблизно 75 тис. осіб зараз навчаються за спеціальністю «122 – Комп’ютерні науки», що включає в себе профілювання також і в графічному напрямку [3]. З цих студентів переважна більшість (~75%), або ~56200 осіб навчаються саме роботі в графічних редакторах. Якщо б кожен з них повністю дотримувався законів про авторські права, та придбав ліцензійний пакет Creative Cloud, сума загальних витрат склала б ~84млн. грн/місяць; при цьому ж аналогічна купівля за студентською ліцензією (при наявності сертифіката відповідності у ВНЗ) вийшла б загалом на ~34 млн грн/міс, тобто на ~60% дорожче. Звісно, не кожен український студент може собі дозволити 1500 грн. щомісячних витрат. Таким чином, неврахування потреб студентів керівництвом більшості ВНЗ призводять до вимушеного порушення студентами законодавства щодо авторських прав («піратське» програмне забезпечення), а також створюють додаткові труднощі із отриманням доступу до хоча б мінімального інструментарію за спеціальністю, актуального на час навчання, а не кілька років тому. Щоб ВНЗ навчали за актуальними програмами та таким чином зберігали конкурентоспроможні позиції, МОН має приділити увагу цій проблемі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Українська спільнота IT-спеціалістів DOU [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dou.ua/lenta/articles/ukrainian-universities-2017>
2. Українське представництво Adobe Systems Inc. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.adobe.com/ua>
3. Інформаційна система «Конкурс» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.vstup.info>